

СЕКЦІЯ 8. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ, УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ

Андреева Г. І.
к. е. н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
Державного вищого навчального закладу
«Українська академія банківської справи НБУ»
м. Суми, Україна

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ

В наш час прийняття управлінських рішень, з одного боку, ґрунтується на інформації, а з іншого, є процесом безперервної переробки інформації. Так, повідомлення є інформативними, утворюють нову інформацію, якщо вони нові, достовірні та зменшують невизначеність знань з предмету, який підлягає дослідженню та управлінню. Будь-яке організаційне, технічне та управлінське рішення не повинно здійснюватися до тих пір, поки не буде обґрунтована його економічна доцільність. Фахівці, які займаються обґрунтуванням управлінських рішень потребують достовірної деталізованої бухгалтерської, статистичної та комерційної інформації щодо виробничих та фінансово-інвестиційних процесах, які відбуваються на підприємстві [1, с.67].

На сучасному етапі господарювання єдиним постачальником документально обґрунтованої та системно забезпеченої економічної інформації є бухгалтерія, де й зосереджуються інформаційні потоки. Інформація про фактичну наявність і використання майна та ресурсів підприємства, про господарські процеси та результати його діяльності, боргових зобов'язань, розрахунків та позовів призводить до того, що саме в ній відображується повний спектр фінансово-економічних функцій підприємства.

Керівникам підприємства для прийняття оперативних управлінських рішень та координації розвитку підприємства необхідна як узагальнена інформація щодо витрат, так і калькуляція витрат за центрами відповідальності, за видами продукції тощо. Отже, інформація узагальнюється або деталізується у відповідності з потребами управління та формується з врахуванням задач та перспектив розвитку підприємства.

З метою передачі інформації на різні рівні управління та організації обміну інформацією між різними ланками управлінської системи на підприємстві може створюватися інформаційна система управління, яка заснована на використанні сучасних інформаційних технологій. Сучасні інформаційні технології, поряд із системою обліку і звітності, являються основою для побудови всеохоплюючої системи управління інформацією та системи адміністративної інформації керівництва. В межах цих систем, особи, які відповідають за прийняття управлінських рішень на різних рівнях, отримують доступ до необхідної інформації. Таким чином, бухгалтерія підприємства перестає працювати виключно на зовнішню звітність та починає більш значно впливати на прийняття управлінських рішень.

Виконуючи свої функції, управлінський облік надає інформацію для прийняття управлінських рішень на кожному з етапів процесу управління, допомагає розробляти варіанти управлінських рішень та обирати найбільш ефективні з них [2, с.47]. Однієї з функцій управлінського обліку є надання інформації для складання планів, прийняття відповідних рішень тощо. Вважаємо за доцільне визначитися з поняттями «данні» та «інформація». На нашу думку, данні зазвичай являються неопрацьованими фактами, містять докладні відомості про конкретні угоди та використовуються для контролю щоденних операцій. Данні становляться інформацією після їх подальшої обробки та трансформації. При цьому інформація представляється у лаконічному узагальненому вигляді й використовується для планування та контролю за господарською діяльністю підприємства. При використанні систем обробки даних, отримана інформація – вихідна для якогось процесу – може бути вхідними даними для іншого. Наприклад, фінансова звітність може використовуватися у якості даних при підготовці інформації про розрахунки з податковими органами, фінансово-кредитними установами, казначейством, або для проведення аналітичних процедур.

Управлінська інформація поділяється на фінансову, яка створюється на основі даних фінансового і виробничого обліку та являє собою кількісну інформацію й нефінансову кількісну інформацію (кількість відпрацьованих машино-годин, кількість працівників, кількість виробленої продукції тощо) яка є корисною для управління підприємством при плануванні і контролі.

Слід зазначити, що деякі види інформації не можуть бути виражені у цифрах. В зв'язку з цим інформація поділяється на кількісну і якісну. Прикладами якісної інформації можуть бути відгуки покупців про якість товарів і послуг, звіт про роботу працівників. До основних якісних характеристик інформації відносять зрозумілість, надійність, порівнянність, доречність. Так, вимога доречності (релевантності) означає, що вона впливає на економічні рішення користувачів, допомагає оцінювати минулі, теперішні чи

нефінансової) звітності підприємств, контролю за достовірністю її показників та відповідальності за заподіяння шкоди суспільству чи екології.

Для оцінки ефективності реалізації соціальної відповідальності бізнесу необхідно визначити показники, за якими може здійснюватися моніторинг і контроль соціальної діяльності. Існує кілька основних груп показників: група показників соціальної відповідальності перед працівниками; група показників щодо збереження навколишнього середовища; група показників поведінки компанії на ринку; група показників залучення до життя громадськості [8].

У Міжнародному стандарті ISO 26000 «Керівництво з соціальної відповідальності» основними принципами соціальної відповідальності були виділені: підзвітність, прозорість, етична поведінка, взаємодія з зацікавленими сторонами, додержання норм (правових та міжнародних) і прав людини [9, с. 31 – 32].

Отже, завданнями, спрямованими на посилення соціальної відповідальності бізнесу в Україні є: розробка системи кількісних та якісних показників оцінки рівня соціальної відповідальності, які відображають результати соціальної, екологічної та економічної діяльності підприємств; запровадження механізму подання соціальної звітності у комплексі із показниками фінансової та статистичної звітності, ґрунтового державного контролю за достовірністю її показників та відповідальності за недотримання стандартів, теоретичне обґрунтування і практичне впровадження відповідного розвитку системи бухгалтерського обліку, як інформаційної основи з врахуванням реалій складностей податкової системи, особливостей українських облікових традицій.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Альфа і омега бухгалтерського обліку або моя болісна несповідь / Ф.Ф. Бутинець; [монографія]. – Житомир: ПП “Рута”, 2007. – 328 с.
2. Кирейцев Г.Г. Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета / Г.Г. Кирейцев // Научный доклад на 6-ой Международной научной конференции “Научные исследования в сфере бухгалтерского учета, контроля и анализа: теоретико-практическое значение и направления дальнейшего развития”. – Житомир: ЖГТУ, 2007. – 68 с.
3. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку / Н.М. Малюга; [монографія]. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 541 с.
4. Пушкар М.С. Філософія обліку / М.С. Пушкар; [монографія]. – Тернопіль:Карт-бланш, 2002. – 157 с.
5. Пушкар М.С. Філософія обліку / М.С. Пушкар; [монографія].
6. Сопко В.В. Концепція бухгалтерського обліку пасивів (капіталу, власності) в управлінні підприємницькою діяльністю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” /В.В. Сопко – К., 2008. – 31 с.
7. Бухгалтерський учет, контроль и анализ: социальные ориентиры [Текст]: Результаты научных исследований проблем бухгалтерского учета и контроля Житомирской научной бухгалтерской школы: Монография / [Ф.Ф. Бутинец и др.]; под общ. ред. [и с предисл.] Ф.Ф. Бутинца. – Житомир: ЖГТУ, 2008. – 484 с.
8. Мескон М.Х. Основы менеджмента/ Пер. с англ. / Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. – М.: «Дело», 2003. – 703с.
9. Саєнко Ю. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження / Ю. Саєнко. – Київ, 2005. – 30 с.
10. Зеркалов Д. В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги[Навч. підручник] Д. В. Зеркалов. – К. : «Основа». – 2011. – 551 с.